

สถานภาพทางกฎหมายของไต้หวันกับประเทศไทย

5.1 สถานภาพทางกฎหมายของไต้หวันก่อนการถอนการรับรอง

นับตั้งแต่จอมพลเจียงไคเช็คได้ประกาศสถาปนาระบอบการปกครองแบบ "สาธารณรัฐ" อย่างเป็นทางการขึ้นในประเทศจีนเมื่อวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1912 จนถึงปี ค.ศ. 1949 ที่รัฐบาลจีนคณะชาติต้องอพยพไปตั้งมั่นอยู่บนเกาะไต้หวัน อันเนื่องมาจากความพ่ายแพ้ในสงครามกลางเมืองให้แก่พรรคคอมมิวนิสต์จีน แต่รัฐบาลไต้หวันก็ยังอ้างความชอบธรรมของการเป็นรัฐบาลที่ถูกต้องตามกฎหมายและเป็นรัฐบาลตัวแทนของประเทศจีนแต่เพียงรัฐบาลเดียวอยู่เช่นเดิม ในขณะที่รัฐบาลจีนคอมมิวนิสต์ก็อ้างเช่นนั้นเช่นเดียวกัน จากข้อเท็จจริงดังกล่าวประเด็นกฎหมายที่จะต้องพิจารณาก็คือ รัฐบาลใดในระหว่างรัฐบาลจีนสองรัฐบาลจะมีสถานะทางกฎหมายเป็นรัฐบาลแห่งประเทศจีน ซึ่งการพิจารณาดังกล่าวจำเป็นต้องพิจารณาโดยอาศัยหลักการรับรองรัฐบาลจีนดังได้กล่าวแล้วข้างต้น ดังนั้นเมื่อ ประเทศไทยได้ให้การรับรองรัฐบาล (Recognition of Government) แก่รัฐบาลสาธารณรัฐจีน (ROC) ตั้งแต่ครั้งยังปกครองประเทศจีนบนแผ่นดินใหญ่ จนกระทั่งอพยพยังเกาะไต้หวัน ประเทศไทยก็ยังคงให้การรับรองรัฐบาลไต้หวันว่าเป็นรัฐบาลที่ถูกต้องตามกฎหมายและเป็นตัวแทนของประเทศจีนแต่เพียงรัฐบาลเดียว ดังนั้น รัฐบาลไต้หวันจึงมีสถานภาพทางกฎหมายในกฎหมายระหว่างประเทศสำหรับประเทศไทยคือเป็นรัฐบาลแห่งประเทศจีน อันจะเป็นตัวแทนในการแสดงเจตจำนงของรัฐบาลจีนและประชาชนจีนทั้งประเทศ (ซึ่งรวมทั้งจีนบนแผ่นดินใหญ่และที่อยู่บนเกาะไต้หวันหรือที่เดิมเรียกว่าเกาะฟอร์โมซา)

5.2 สถานภาพทางกฎหมายของไต้หวันภายหลังการถอนการรับรอง

ประเทศไทยได้ประกาศถอนการรับรอง (De-recognition) รัฐบาลไต้หวันเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม ค.ศ. 1975 ในสมัยของ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช โดยประเทศไทยมีนโยบายยึดถือนโยบาย "จีนเดียว" ดังนั้นผลทางกฎหมายของการถอนรับรองรัฐบาลไต้หวันก็คือ รัฐบาล

ไต้หวันหรือรัฐบาลสาธารณรัฐจีน (ROC) จะไม่มีสถานะตามกฎหมายระหว่างประเทศเป็นรัฐบาลโดยชอบและเป็นตัวแทนของจีนในความสัมพันธ์กับประเทศไทย แต่อย่างไรก็ตาม อันเนื่องมาจากการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์ที่ไม่เป็นทางการและผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างไทยกับไต้หวันทำให้ต่างฝ่ายต่างก็ยินยอมให้อีกฝ่ายหนึ่งตั้งสำนักงานตัวแทนขึ้นในประเทศและดินแดนของตน เรียกว่า "สำนักงานเศรษฐกิจและการค้าไทย" (Thai Economic and Trade Office) ของไต้หวันในประเทศไทย และ "สำนักงานเศรษฐกิจและการค้าไทย" (Thai Economic and Trade Office) ของไทยในไต้หวัน* ทำหน้าที่ดังเช่นสถานทูตของรัฐอื่นๆ คือ เป็นหน่วยงานที่ทำการพิจารณาออกวีซ่าให้แก่ผู้ที่ต้องการเดินทางไปไต้หวัน การตรวจลงตราหนังสือเดินทาง ซึ่งโดยปกติแล้วอำนาจในการจัดการดังกล่าวนี้เป็นอำนาจของรัฐเท่านั้น** นอกจากนี้สำนักงานดังกล่าวยังทำหน้าที่ดูแลประสานงานและเป็นองค์กรกลางในการติดต่อระหว่างคนชาติทั้งสองในกิจการด้านการค้า การพาณิชย์ อุตสาหกรรม และกิจการอื่นๆ โดยปัจจุบันไต้หวันยังเป็นผู้ค้าอันดับที่ 5 ในการค้าระหว่างประเทศของไทย เป็นผู้ลงทุนจากต่างชาติอันดับที่ 2 ที่มาลงทุนในประเทศไทย มีจำนวนนักท่องเที่ยวไต้หวันมาเยือนประเทศไทยมากเป็นอันดับที่ 22 ซึ่งจะเห็นได้ว่าอัตราดังกล่าวเป็นอัตราที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นอย่างมาก*** นอกจากนี้ยังมีการให้เงินช่วยเหลือในการพัฒนาโครงการต่างๆ อาทิการพัฒนาโครงการหลวง เช่น "โครงการเกษตรที่สูง" อันเป็นโครงการในพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทอดอย่างกว้างจังหวัดเชียงใหม่ โดยรัฐบาลไต้หวันได้ส่งพันธุ์พืชเมืองหนาว อุปกรณ์การเกษตร และผู้เชี่ยวชาญ

*แต่เดิมการติดต่อระหว่างไทยกับไต้หวันนั้น กระทำผ่านหน่วยงานของสายการบินประจำประเทศ คือ สำนักงานการบินของบริษัทเดินอากาศไทยประจำกรุงเทพฯ 2 แห่งคือ Thai Airways International Ltd., Administration Office และ Thai Airways International Ltd., Commercial Office กับสำนักงานการบินของไต้หวัน คือ บริษัท China's Airline

**รูปแบบฟอร์มการขอวีซ่าไต้หวันที่ภาคผนวก จ

***การลงทุนของไต้หวันในประเทศไทยคิดเป็นมูลค่าประมาณ 4,000 ล้านบาท

มาแนะนำชาวเขาของไทยให้เพาะปลูกพืชผักที่เป็นประโยชน์แทนการปลูกฝิ่น ทุกปีไต้หวันจะรับฝักในโครงการปฏิรูปที่ดิน ให้แก่เจ้าหน้าที่ไทยปีละ 40-60 คน รับข้าราชการทหารและตำรวจไปฝักในโครงการ Political War Fair ที่ไต้หวันปีละ 5 นายโดยการติดต่อผ่านทางกองบัญชาการทหารสูงสุดของไทย เป็นต้น การไปมาหาสู่กันของคนไทยกับไต้หวันยังคงดำเนินต่อไปอย่างปกติ การค้าขายระหว่างกันมีแต่จะเพิ่มพูนขึ้น การดำเนินชีวิตของประชาชนกับวิถีการเมืองดูเหมือนจะแยกออกจากกันได้ ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องรักษาความสัมพันธ์อย่างไม่เป็นทางการ (Unofficial Relations) นี้ไว้ต่อไป

เช่นนี้ จะเห็นได้ว่าแม้ตามกฎหมายระหว่างประเทศในความสัมพันธ์กับประเทศไทย ไต้หวันจะไม่มีสถานะทางกฎหมาย แต่จากข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้นทำให้เป็นประเทศไทยไม่สามารถปฏิเสธความมีอยู่ (Existence) ของไต้หวันในประชาคมระหว่างประเทศได้ และก็ไม่มีกฎหมายระหว่างประเทศใดที่ห้ามไม่ให้รัฐอื่นๆติดต่อกับรัฐที่ไม่ได้รับการรับรองรัฐบาล (Non-recognition of Government) นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาตามหลักการควบคุมอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective Control) อันเป็นหลักหนึ่งที่นิยมใช้ในการพิจารณา เพื่อให้การรับรองรัฐบาล ก็จะทำให้เห็นว่ารัฐบาลไต้หวันมีความสามารถในการใช้อำนาจปกครองเหนือดินแดนและประชากรไต้หวันได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีลักษณะถาวร อีกทั้ง ยังเป็นรัฐบาลที่ได้รับการยอมรับจากประชากรส่วนใหญ่ เพราะเป็นรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย ดังนั้น รัฐบาลไต้หวันจึงควรได้รับการยอมรับจากรัฐอื่นๆ ที่ไม่ได้ให้การรับรองในระดับหนึ่งและในการพิจารณาทางปฏิบัติของประเทศไทยก็สามารถพิจารณาได้ว่า ถึงแม้ประเทศไทยจะยึดถือนโยบายจีนเดียว แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าจะไม่ยอมรับเสียเลยว่าเป็นรัฐบาลจีนแผ่นดินใหญ่แล้ว ยังมี

(ต่อ) สหรัฐ มีโรงงานของไต้หวันในประเทศไทยกว่า 2,000 โรงงาน และมีจำนวนนักท่องเที่ยวไต้หวันมาประเทศไทยประมาณปีละ 5-6 แสนคนต่อปี ซึ่งโดยเฉลี่ยจะอยู่ประเทศไทยคนละ 6-8 วันและใช้เงินวันละประมาณ 200 เหรียญสหรัฐ (ข้อมูลจากสำนักงานเศรษฐกิจและการค้าไทเปประจำประเทศไทย 1991)

" จีนได้หวัน " ที่อาจพิจารณาได้ว่าเป็นองค์ภาวะหนึ่งที่มีบุคคลิกภาพระหว่างประเทศที่สมบูรณ์ (Full International personality) อยู่อีกในโลกนี้ ดังจะเห็นได้จากลักษณะพิเศษที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 1-3 ดังนั้น ในความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับไต้หวันนั้นจะเห็นได้ว่า ไทยถือว่าไต้หวันเป็น "รัฐ" รัฐหนึ่ง ถึงแม้ว่าไทยจะไม่ได้ให้การรับรองรัฐไต้หวันด้วยเหตุผลทางการเมืองก็ตาม แต่ไทยก็พยายามที่จะให้สิทธิต่าง ๆ แก่ไต้หวันดังเช่นรัฐที่ได้รับการรับรองอื่น ๆ ทั้งนี้ เท่าที่จะสามารถกระทำได้ภายใต้กรอบของกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งถือได้ว่าเป็นความสัมพันธ์ระหว่างรัฐที่ไม่ให้การรับรองกับรัฐที่ไม่ได้รับการรับรองที่มีลักษณะพิเศษเพราะโดยปกติแล้วความสัมพันธ์ในลักษณะเช่นนี้ จะเป็นความสัมพันธ์ระหว่างรัฐที่ให้การรับรองซึ่งกันและกันเท่านั้น และลักษณะพิเศษของความสัมพันธ์ดังกล่าวได้แก่การที่รัฐไทยพยายามให้สิทธิพิเศษต่าง ๆ แก่ไต้หวันเช่น เอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางการทูต การยอมรับอำนาจในการออกวีซ่า และการตรวจลงตราหนังสือเดินทางของไต้หวัน โดยไทยจะปฏิบัติด้วยความระมัดระวังหรือปฏิบัติอย่างเป็นทางการเฉพาะ

5.2.1 เอกสิทธิ์และความคุ้มกัน (Privileges and Immunity)

หลักเรื่องเอกสิทธิ์และความคุ้มกันนี้ เป็นหลักกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ ที่มีมานานพร้อมๆ กับวิวัฒนาการทางการทูตในความสัมพันธ์ทางการทูตของทุกประเทศ ปัจจุบันได้มี "อนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยความสัมพันธ์ทางการทูต 1961" และ "อนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยความสัมพันธ์ทางกงสุล 1963"* ได้ประมวลหลักเกณฑ์เกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้โดย

*คำว่า "เอกสิทธิ์" หมายความว่า สิทธิจะได้รับสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือสิทธิที่จะได้รับการยกเว้นไม่ต้องตกอยู่ในบังคับของกฎเกณฑ์อย่างหนึ่งอย่างใด หรือไม่ต้องปฏิบัติกรอย่างหนึ่งอย่างใดเป็นพิเศษกว่าสิทธิที่ได้รับกันอยู่โดยทั่วไป ส่วน คำว่า "ความคุ้มกัน" หมายความว่า การที่ไม่ต้องอยู่ภายใต้การระบงประการ หรือการได้รับการยกเว้นไม่ต้องอยู่ในบังคับของกฎเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่ง [รายละเอียดดูสรุป ปัจจุบัน. กฎหมายการทูต (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530), หน้า 83.

ประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นภาคีในอนุสัญญาดังกล่าวด้วย

โดยทั่วไป การแลกเปลี่ยนคณะผู้แทนทางการทูตมักจะกระทำกันระหว่างรัฐที่ให้การรับรองซึ่งกันและกัน แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าเมื่อมีการให้การรับรองแก่รัฐหรือรัฐบาลใดแล้วจะต้องสร้างความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกันเสมอไป เช่น สหรัฐฯ ให้การรับรองรัฐบาลคิวบาในปี ค.ศ. 1961 แต่ในระหว่างรัฐบาลทั้งสองก็ไม่มีความสัมพันธ์ทางการทูตต่อกัน หรือในกรณีที่ระหว่างรัฐทั้งสองยังไม่เคยมีความสัมพันธ์ทางการทูตต่อกันเลย แต่รัฐหนึ่งเกิดการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลโดยรัฐบาลเดิมก็ยังอยู่และรัฐบาลใหม่ก็ยังไม่ว่าจะสามารถใช้อำนาจปกครองประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ ในกรณีเช่นนี้ ย่อมเกิดความจำเป็นสำหรับรัฐที่จะให้การรับรองในการเลือกรับรองรัฐบาลใดรัฐบาลหนึ่ง และตามกฎหมายระหว่างประเทศนั้น "รัฐ" เท่านั้นที่จะมีความสามารถในการแลกเปลี่ยนความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกันได้ การมีความสัมพันธ์ทางการทูตจะนำไปสู่การได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางการทูตและกงสุล หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ผู้แทนทางการทูตของรัฐและบุคคลที่อนุสัญญาดังกล่าวระบุไว้เท่านั้นจึงจะมีสิทธิอุปโภค เอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางการทูตและกงสุลได้ อย่างไรก็ตาม ดังกล่าวแล้วว่าได้หวั่นเป็นดินแดนที่มีลักษณะพิเศษเฉพาะในโลก ดังนั้น ในความเป็นจริงแล้วได้หวั่นมักถูกพิจารณาสถานะนอกเหนือไปจากการเป็นเพียงดินแดนหรือมณฑลหนึ่งของประเทศจีน ดังที่จีนแผ่นดินใหญ่อ้างเท่านั้น ดังนั้นถึงแม้ประเทศไทยจะไม่ได้ให้การรับรองรัฐบาลได้หวั่นดังกล่าว แต่เนื่องจากผลประโยชน์และความสัมพันธ์อันยาวนานในความสัมพันธ์ในด้านต่างๆระหว่างไทยกับได้หวั่น ทำให้รัฐบาลไทยดำเนินนโยบายต่อความสัมพันธ์กับได้หวั่นในลักษณะคล้ายกับว่าได้หวั่นเป็นรัฐ ๆ หนึ่ง ทั้งนี้ เหตุผลที่ประเทศไทยไม่อาจรับรองในฐานะเป็นรัฐบาลจีนได้เพราะจะไปซ้ำซ้อนกับรัฐบาลที่กรุงปักกิ่ง จึงมีอยู่วิธีเดียวเท่านั้นที่อาจจะพอปฏิบัติได้คือถือเสมือนเป็นอีกรัฐหนึ่งและภายใต้ข้อจำกัดคือ :

1. ต้องไม่เป็นการกระทบกระเทือน ต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนบนแผ่นดินใหญ่ อันจะเป็นการละเมิดข้อตกลงระหว่างประเทศ
2. ต้องเป็นความสัมพันธ์ในระดับที่ไม่เป็นทางการ โดยการติดต่อกันในระดับเอกชนต่อเอกชน หรือเอกชนไทยกับรัฐบาลได้หวั่น
3. กิจกรรมที่ติดต่อกัน หรือ มีความสัมพันธ์ต่อกันนั้นจะต้องไม่เป็นกิจการทางการเมือง (Political Matter) คือ จะเป็นความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน การถ่าย

โอบนเทคโนโลยีหรือกล่าวได้ว่าจำกัดอยู่ที่กิจการราชการ (Administrative Matter) เท่านั้น

4. ต้องใช้ความระมัดระวังในการติดต่อกับรัฐบาลไต้หวัน (ที่ไม่รับการรับรอง) เป็นอย่างมาก เพื่อไม่ให้เป็นการตีความไปได้ว่าเป็นการให้การรับรองรัฐบาลไต้หวันโดยปริยาย (Implied recognition)

ประเทศไทยพยายามที่จะให้สิทธิพิเศษในทำนองเดียวกันกับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางการทูตให้แก่สำนักงานและเจ้าหน้าที่ไต้หวันในประเทศไทย ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือเป็นการละเมิดต่อกฎหมายระหว่างประเทศหรือเท่าที่กฎหมายจะเปิดช่องให้ทำได้ ดังเช่น ความพยายามของกระทรวงการต่างประเทศของประเทศไทยโดยกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย ในอันที่จะเสนอความเห็นขอให้กรมศุลกากร กระทรวงการคลังพิจารณาให้สิทธิพิเศษทางการทูตแก่สำนักงานเศรษฐกิจและการค้าไทเปประจำประเทศไทยในเรื่อง "การยกเว้นภาษี" ตามพระราชกำหนดพิทักษ์อัตราศุลกากร พ.ศ. 2503 ภาค 4 ประเภท 10 เมื่อวันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2535 ซึ่งพระราชกำหนดนี้เป็นกฎหมายภายใน (Domestic Law) ของไทยที่บัญญัติให้เอกสิทธิ์ไม่ต้องเสียภาษีศุลกากรตามประเภทนี้

ตามพระราชกำหนดพิทักษ์อัตราศุลกากร พุทธศักราช 2503 ภาค 4 ประเภท 10 บัญญัติว่า

" ของที่ได้รับเอกสิทธิ์ตามข้อผูกพันที่ประเทศมีอยู่ต่อองค์การสหประชาชาติ หรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ หรือตามสัญญากับนานาประเทศ หรือทางการทูตซึ่งได้ปฏิบัติติดต่อกันโดยอธยายัยไมตรี"

ซึ่งเอกสิทธิ์ที่จะได้รับยกเว้นการเสียภาษีศุลกากรตามบทบัญญัติดังกล่าว จะเกิดขึ้นจากเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้คือ

- ก. ตามข้อผูกพันที่ประเทศไทยมีต่อองค์การสหประชาชาติ
- ข. ตามกฎหมายระหว่างประเทศ
- ค. ตามสัญญากับนานาประเทศ

ง. ตามทางการทูตซึ่งได้ปฏิบัติต่อกันโดยอัยาศัยไมตรี

จากบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้นมีปัญหาที่สมควรต้องพิจารณาคือ จะถือว่าไต้หวันเป็น "ประเทศ" อันจะเป็นผลให้ไต้หวันได้รับเอกสิทธิ์ตามกฎหมายนี้หรือไม่ หากไต้หวันเป็นประเทศ ก็จะเข้ากรณีตามข้อ ค. ซึ่งเจ้าหน้าที่กรมสนธิสัญญาและกฎหมายมีความเห็นว่า ประเทศไทยควรที่จะให้เอกสิทธิ์ตามบทบัญญัติดังกล่าวแก่ไต้หวัน เนื่องจากเห็นว่าเมื่อพิจารณาตามด้วยบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ว่า "...ตามสัญญาที่นานาประเทศ หรือทางการทูตซึ่งปฏิบัติต่อกันโดยอัยาศัยไมตรี" แล้ว จะเห็นได้ว่าหากพิจารณาคุณสมบัติของความเป็น "รัฐ" ไต้หวันก็มีสถานะเป็นรัฐได้ตามกฎหมายครบบริบูรณ์ และตามกฎหมายระหว่างประเทศก็ไม่ได้กำหนดว่าเมื่อองค์ภาวะ (Entity) หนึ่งมีคุณสมบัติของความเป็นรัฐครบบริบูรณ์แล้วจะต้องมีการรับรองเสมอไป และคำว่า "ประเทศ" ในที่นี้ ก็ได้หมายความเฉพาะถึงประเทศที่มีความสัมพันธ์ทางการทูตกับไทยเท่านั้น ดังนั้น จึงน่าจะพิจารณาให้เอกสิทธิ์ดังกล่าวนี้แก่ไต้หวันโดยอาศัยหลักต่างตอบแทนซึ่งกันและกัน ตามบทบัญญัติแห่งภาค 4 ประเภท 40 ที่ว่า "...หรือทางการทูตซึ่งได้ปฏิบัติต่อกันโดยอัยาศัยไมตรี" เนื่องจากไต้หวันก็ได้ให้เอกสิทธิ์เช่นเดียวกันนี้แก่สำนักงานเศรษฐกิจและการค้าไทยประจำไต้หวันเช่นเดียวกัน ดังนั้น โดยอาศัยหลักต่างตอบแทนซึ่งเป็นหลักที่นิยมใช้ในประชาคมระหว่างประเทศที่มีการติดต่อและมีความสัมพันธ์ต่อกันแล้ว ประเทศไทยก็น่าที่จะให้เอกสิทธิ์ดังกล่าวแก่ไต้หวันเป็นการตอบแทนเช่นกัน ทั้งนี้ก็เพื่อประโยชน์ในการติดต่อทางการค้าและประโยชน์ในการเจรจาปัญหาการค้า เนื่องจากความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการค้าของประเทศไทยและไต้หวันนั้นอยู่ในระดับที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและการพัฒนาของไทยมาก

แต่อย่างไรก็ตาม กรมศุลกากร กระทรวงการคลังมีความเห็นเกี่ยวกับกรณีข้างต้นแตกต่างออกไป คือ เห็นว่าเนื่องจากประเทศไทยยึดถือนโยบาย "จีนเดียว" และประเทศไทย

*จากการสอบถามเจ้าหน้าที่กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ

ก็ได้ให้การรับรองรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนไปแล้ว และบทบัญญัติในพระราชกำหนดฯ ภาค 4 ประเภท 10 นั้นหมายความว่า จะต้องเป็นสัญญาที่ทำขึ้นระหว่างประเทศเท่านั้น ฉะนั้นเมื่อไต้หวันไม่มีสถานะตามกฎหมายระหว่างประเทศเป็นรัฐแล้ว ไต้หวันก็ไม่อาจทำสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศกับประเทศไทยอันจะทำให้ได้รับยกเว้นภาษีตามบทบัญญัติดังกล่าวได้ และไม่มีตัวบทกฎหมายให้ยกเว้นกระทำได้ด้วย การติดต่อที่มีอยู่ระหว่างกันในปัจจุบันนี้ก็เพียงการติดต่อในระดับเอกชน (Private) เท่านั้น

นอกจากนี้ ก็ไม่อาจตีความว่าเป็นไปตามทางการทูตซึ่งได้ปฏิบัติต่อกันโดยอัยยาศัยไมตรีได้ เพราะตามกฎหมายระหว่างประเทศ " รัฐ " เท่านั้นที่จะสามารถแต่งตั้ง " ทูต " ได้ ดังนั้น หากตีความเช่นนั้น ก็จะมีผลเท่ากับยอมรับว่าไต้หวันมีสถานะภาพเป็นรัฐ อันจะเป็นการไม่สอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศ เนื่องจากอาจทำให้ยอมรับดังกล่าวเป็นการรับรองไต้หวันโดยปริยายได้ กล่าวคือ เมื่อประเทศไทยได้ให้การรับรองรัฐบาลจีนแผ่นดินใหญ่แล้วก็ไม่อาจจะรับรองรัฐบาลไต้หวันและความเป็นรัฐของไต้หวันได้ ในขณะเดียวกัน เนื่องจากประเทศไทยยึดถือนโยบายจีนเดียวและถือว่าเรื่องของไต้หวันเป็นเรื่องภายในประเทศจีน และบทบัญญัติแห่งพระราชกำหนดฯ ภาค 4 ประเภท 10 นั้นจะต้องเป็นการกระทำระหว่างรัฐบาลกับรัฐบาล หรือ G to G (Government to Government) เท่านั้น การให้เอกสิทธิ์นี้แก่ไต้หวันอาจจะมีผลเป็นการให้สัตยาบันแก่ไต้หวัน

อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าสังเกตว่า ในการตีความ พระราชกำหนดฯ ฉบับนี้ แม้กระทรวงการคลัง (กรมศุลกากร) จะเป็นผู้รักษาการตามพระราชกำหนด ฯ นี้ก็ตาม แต่เนื่องจากบทบัญญัตินี้มีปัญหากฎหมายระหว่างประเทศอยู่ด้วยซึ่งกรมสนธิสัญญาเป็นผู้มีอำนาจ (Authority) ในเรื่องนี้ จึงสมควรที่จะยึดถือความเห็นของกรมสนธิสัญญาและกฎหมายเป็นสำคัญ ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน พ.ศ. 2533 คณะรัฐมนตรีได้เคยมีมติเกี่ยวกับประเด็นข้างต้น กล่าวคือ ให้ยกเว้นภาษีรถยนต์ เหล้า บุหรี่ โดยใช้มาตรการ " การคืนภาษี " ในภายหลัง โดยการให้สำนักงาน ฯ ไต้หวันประจำประเทศไทยชำระค่าภาษีก่อนและรัฐบาลไทยจะชำระคืนให้ในภายหลัง โดยให้ตั้งงบประมาณเพื่อการนี้ไว้ที่กระทรวงการต่างประเทศ หรือที่กระทรวงพาณิชย์เห็นสมควร

ซึ่งกรมศุลกากรมีความเห็นว่า มาตรการชดเชยค่าภาษีที่ใช้อยู่ในปัจจุบันตามมติคณะรัฐมนตรีข้างต้นนั้นเป็นวิธีการและมาตรการที่มีความเหมาะสมกับสถานภาพของไต้หวัน และสถานการณ์ปัจจุบันคืออยู่แล้ว และยังเป็นมาตรการที่ช่วยให้ประเทศไทยไม่ได้ชื่อว่าเป็นผู้ขัดต่อกฎหมายระหว่างประเทศอีกด้วย*

ในประเด็นปัญหานี้ ผู้เขียนมีความเห็นด้วยกับความเห็นและข้อเสนอของกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กล่าวคือ แม้ประเทศไทยจะไม่ได้ให้การรับรองรัฐบาลไต้หวัน โดยการให้การรับรองแก่รัฐบาลจีนแผ่นดินใหญ่นั้นนับตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม ค.ศ. 1975 อันเป็นผลให้ไต้หวันมีสถานะเป็นเพียงดินแดนส่วนหนึ่งหรือมณฑลหนึ่งของจีนเท่านั้น แต่อย่างไรก็ตาม ก็ไม่มีกฎหมายระหว่างประเทศใดที่กำหนดไม่ให้ยอมรับความมีอยู่ (Existence) ขององค์ภาวะ (Entity) หนึ่งในระหว่างประเทศที่มีองค์ประกอบและคุณสมบัติระหว่างประเทศครบบริบูรณ์ ทั้งความเป็นรัฐอิสระ (Independent State) และรัฐบาลที่มีความสามารถในการควบคุมอย่างมีประสิทธิภาพจริงในดินแดนที่มีอาณาเขตแน่นอน มีประชากรและมีอำนาจอธิปไตยโดยเฉพาะในกิจการและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอย่างเป็นอิสระ เช่น ไต้หวัน อีกทั้ง วิวัฒนาการและสถานการณ์ของโลกก็ได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่รัฐต่าง ๆ พยายามแสวงหาประโยชน์จากการทำสงครามและการล่าอาณานิคมมาเป็นยุคของการแข่งขันและการพัฒนาประเทศ โดยอาศัยเศรษฐกิจและการค้าเป็นตัวนำ นอกจากนี้ เนื่องจากกรมสนธิสัญญาและกฎหมายเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจในการตีความกฎหมายระหว่างประเทศ และปัญหาดังกล่าวนี้เป็นปัญหากฎหมายระหว่างประเทศ ดังนั้น จึงสมควรที่จะถือตามความเห็นของกรมสนธิสัญญาเป็นหลัก

ในอดีต ก่อนที่ประชาคมส่วนใหญ่ในโลกจะหันมาให้การรับรองรัฐบาลจีนแผ่นดินใหญ่ สหรัฐอเมริกาซึ่งถือได้ว่าเป็นประเทศมหาอำนาจในโลกเสรี และเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายต่างประเทศของรัฐอื่น รวมทั้งเป็นตัวอย่างให้เห็นได้ชัดของการใช้การรับรองเป็นเครื่อง

*ปัจจุบันรัฐบาลก็ได้อนุมัติให้ใช้วิธีการคืนภาษีนี้กับเจ้าหน้าที่ คณาจารย์ และพนักงาน เฉพาะเจ้าหน้าที่ที่เป็นชาวต่างประเทศของสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (AIT)

ทางการเมืองระหว่างประเทศในการพิจารณาให้การรับรอง โดยยึดผลประโยชน์ของคนเป็นประการสำคัญ สหรัฐอเมริกาได้เคยติดต่อกับรัฐบาลจีนแผ่นดินใหญ่ซึ่งการติดต่อดังกล่าวอาจพิจารณาได้ว่าเป็นการให้การรับรองสาธารณรัฐประชาชนจีนโดยปริยายได้นั้นคือการทำความตกลง "ทางการเมือง" ในคำแถลงการณ์ร่วมซึ่งใช้ในปี ค.ศ. 1972 (US-China Shenghai Communique) และการเยือนจีนแผ่นดินใหญ่ของประธานาธิบดีนิกสันซึ่งถือว่าเป็นการเยือนของประมุขของประเทศสหรัฐอเมริกา (State Visits) ในเดือนมกราคม ค.ศ. 1972 เป็นต้น แต่อย่างไรก็ดี องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการรับรองคือ "เจตนา" ดังนั้น ในบางกรณีจึงเกิดมีการกระทำที่เกินขอบเขตดังกล่าวข้างต้น แต่รัฐหรือรัฐบาลสหรัฐ ฯ ไม่ได้ถือว่าการกระทำดังกล่าวของคนมีเจตนาที่จะให้ถือว่าเป็นการรับรองรัฐบาลจีนแผ่นดินใหญ่ ทั้งนี้ โดยการตั้งเป็นข้อสงวน (Reservation) ไว้ว่า การกระทำดังกล่าวของตนไม่เป็นการให้การรับรองโดยปริยาย¹

ดังนั้น การที่ประเทศไทยจะพิจารณาให้สิทธิพิเศษในการยกเว้นภาษีรถยนต์ให้แก่สำนักงาน ฯ ได้หวั่นประจําประเทศไทยตามพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2503 ภาค 4 ประเภท 10 ก็น่าจะมีเหตุผลสมควรที่จะกระทำได้ โดยอาจตั้งเป็นข้อสงวนดังกล่าวไว้

ส่วนในเรื่อง "ความคุ้มกันของรัฐ" (Sovereign immunity) อันได้แก่ ความคุ้มกันเพื่อให้ปลอดจากอำนาจภายในประเทศไทยนั้น เมื่อพิจารณาตามกฎหมายระหว่างประเทศแล้ว สำนักงานการค้าและเจ้าหน้าที่ประจำสำนักงาน ฯ ดังกล่าวของไต้หวันที่อยู่ในประเทศไทย จะไม่ได้รับความคุ้มกันทางการทูตในการถูกดำเนินคดี การควบคุมตัว และการเป็นพยาน ฯ เป็นต้น เพราะความคุ้มกันดังกล่าวเป็นสิทธิพิเศษที่รัฐผู้รับให้แก่คณะผู้แทนของ "รัฐ" ผู้ส่งเท่านั้น แต่ในทางปฏิบัติเมื่อเกิดมีคดีความขึ้น ศาลภายในของประเทศไทยจะถือเป็นแนวปฏิบัติโดยทั่วไปที่จะต้องขอความเห็นมายังกระทรวงการต่างประเทศก่อนเสมอ และในกรณีของไต้หวันนั้น

¹รายละเอียดดูได้จากบทที่ 2

¹ว.เดช วีระเวทิน, ความจำเป็นในการรับรองรัฐบาลตามกฎหมายระหว่างประเทศ,

กระทรวงการต่างประเทศก็จะพิจารณาในเบื้องต้นว่า เป็นคดีความผิดอันเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่โดยปกติหรือไม่ และถ้าข้อเท็จจริงปรากฏว่าเป็นคดีความผิดอันเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่โดยปกติแล้ว กระทรวงต่างประเทศก็จะมีความเห็นกลับไปยังศาลภายในว่า เห็นควรวินิจฉัยให้ความคุ้มกันดังกล่าว ทั้งนี้โดยพิจารณาให้ความคุ้มกันดังกล่าวนี้ตามหลักต่างตอบแทนซึ่งกันและกัน เนื่องจากโดยข้อเท็จจริงแล้วได้หวั่นก็ให้ความคุ้มกันเช่นเดียวกันนี้กับสำนักงานฯ ของไทยที่ประจำอยู่ที่ได้หวั่นเช่นกัน แม้ว่าสำนักงานดังกล่าวจะไม่มีฐานะดังเช่นสถานทูตก็ตาม

ในอดีต ศาลภายในได้เคยปฏิเสธไม่ให้รัฐบาลซึ่งไม่ได้รับการรับรองจากรัฐบาลซึ่งศาลนั้นตั้งอยู่อย่างความคุ้มกันของรัฐเมื่อถูกฟ้องเป็นจำเลย แต่ต่อมาในระยะหลัง ๆ ศาลภายในประเทศต่าง ๆ เช่น สหรัฐอเมริกา และประเทศยุโรปตะวันตก เริ่มยอมรับสถานภาพของรัฐบาลที่ไม่ได้รับการรับรอง แต่สามารถควบคุมพื้นที่ทั้งหมดหรือส่วนใหญ่ของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการควบคุมดังกล่าวมีลักษณะถาวร ทั้งนี้ เนื่องจากศาลภายในไม่อาจที่จะปฏิเสธความมีอยู่โดยพฤตินัยของรัฐบาลที่ไม่ได้รับการรับรองดังกล่าวได้ ซึ่งการปฏิเสธความมีอยู่ดังกล่าว จะเท่ากับเป็นการตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับความเป็นรัฐของรัฐบาลที่ไม่ได้รับการรับรองเป็นตัวแทนอยู่² แต่ในกรณีของได้หวั่นนั้นดังกล่าวแล้วว่าหากพิจารณาโดยยึดถือหลักการหรือทฤษฎีว่าด้วยการก่อกำเนิดรัฐ (Constitutive theory) ได้หวั่นก็ไม่มีสถานะทางกฎหมายเป็นรัฐ เนื่องจากได้หวั่นยังคงยึดถือนโยบาย "จีนเดียว" และปฏิเสธที่จะยอมรับความเป็นรัฐอิสระของตน ทำให้รัฐอื่นไม่อาจให้การรับรองในฐานะรัฐได้หวั่นได้ แต่อย่างไรก็ดี รัฐอื่นก็ไม่อาจที่จะปฏิเสธความมีอยู่ของรัฐบาลได้หวั่นในอันที่จะปฏิเสธไม่ให้ความคุ้มกันของรัฐได้ ทั้งนี้ แม้ว่าได้หวั่นไม่อาจจะอ้างความคุ้มกันดังกล่าวได้กับประเทศไทย แต่รัฐที่มีความสัมพันธ์กับได้หวั่นมักพิจารณาให้ความคุ้มกันดังกล่าวนี้แก่ได้หวั่นโดยอาศัยหลักต่างตอบแทนซึ่งกันและกัน และโดยยึดถือผลประโยชน์สูงสุดของรัฐที่จะให้ความคุ้มกันนี้เป็นสำคัญ โดยจะให้ความคุ้มกันในลักษณะที่จำกัด (Qualified immunity) คือ จะคุ้มกันเฉพาะแต่การกระทำซึ่งมีลักษณะเป็นการกระทำของรัฐบาล

² เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.

(Governmental acts หรือ acta jure imperii) ส่วนการกระทำทางการพาณิชย์ หรือการค้า (Commercial acts หรือ acta jure gestionis) ได้วันก็จะไม่ได้รับความคุ้มกัน³ นอกจากนี้ ในประเด็นที่ว่า การกระทำของรัฐบาลได้วันซึ่งถือว่าเป็นการกระทำของรัฐบาลที่ไม่ได้รับการรับรองนั้น ศาลภายในของประเทศไทยจะพิจารณาว่าการกระทำนั้นมีผลในทางหรือไม่อย่างไร

สำหรับประเด็นนี้ แต่เดิมในศตวรรษที่ 19 ศาลภายในของประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งศาลของประเทศอังกฤษนั้นจะถือว่า รัฐบาลที่ไม่ได้รับการรับรองจากรัฐบาลอังกฤษ ไม่มีสถานภาพทางกฎหมายเลย กล่าวคือ ศาลอังกฤษจะปฏิเสธที่จะให้ผลทางกฎหมายแก่การกระทำใด ๆ ของรัฐบาลที่อังกฤษไม่ได้ให้การรับรอง* ต่อมาในศตวรรษที่ 20 ศาลภายในของประเทศต่าง ๆ ต้องประสบกับปัญหาเรื่องการพิจารณาการกระทำของรัฐบาลที่ไม่ได้การรับรองอย่างมาก เนื่องจากตามข้อเท็จจริงแล้ว รัฐนั้นไม่มีข้อสงสัยเกี่ยวกับการควบคุมอย่างมีประสิทธิภาพของรัฐบาลที่ไม่ได้รับการรับรองดังกล่าวเหนือดินแดนและประชากรของตนเลย ดังนั้น ศาลภายในจึงเริ่มถือว่า การกระทำของรัฐบาลที่ไม่ได้รับการรับรองแต่สามารถควบคุมพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและได้รับการเคารพเชื่อฟังจากประชาชนโดยมีการใช้อำนาจปกครอง เป็นการ

³เรื่องเดียวกัน , หน้า 67.

*ตัวอย่างในคดี The City of Berne V. Bank of England ซึ่งข้อเท็จจริงมีว่าในปี ค.ศ. 1894 ระหว่างการเกิดสงครามนโปเลียน (Napoleonic Wars) รัฐบาลปฎิวัติแห่งเบอร์น ได้ขอร้องให้ศาลอังกฤษมีคำสั่งให้ธนาคารชาติอังกฤษยับยั้งไม่ดำเนินการอย่างใด ๆ กับเงินฝากซึ่งรัฐบาลของเบอร์นเดิมมีชื่อเป็นเจ้าของบัญชี ผู้พิพากษารัฐเอลดอน (Eldon) ได้กล่าวว่าศาลไม่อาจบังคับตามคำร้องดังกล่าวได้ เนื่องจากรัฐบาลปฎิวัติไม่ได้รับการรับรองจากรัฐบาลอังกฤษ [รายละเอียดดู The City of Berne V. Bank England (1894) 9 Ves. June, 347.]

กระทำที่ศาลต้องให้ผลทางกฎหมาย (Legal Effect)⁴ ถ้าการกระทำนั้นกระทำภายในดินแดนที่ปกครองอยู่ก่อน เช่น การยึดทรัพย์ซึ่งตั้งอยู่ภายในดินแดนของรัฐบาลที่ไม่ได้รับการรับรอง การรับรองเอกสาร การให้สัญชาติแก่เรือ อากาศยาน บริษัทนิติบุคคล หรือแม้แต่บุคคลธรรมดา รวมทั้งการกระทำทางการบริหาร หรือการเก็บภาษีอากร เป็นต้น

ดังนั้น ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่า ศาลภายในของประเทศไทยก็สมควรที่จะพิจารณาให้ผลทางกฎหมาย (Legal Effect) แก่การกระทำของรัฐบาลไต้หวัน ถ้าหากว่าการกระทำนั้นได้กระทำลงภายในดินแดนของไต้หวัน ซึ่งรัฐบาลไต้หวันมีการใช้อำนาจอปกครองในความเป็นจริงแต่อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติก็อาจมีปัญหาที่เกิดขึ้นผู้รักษากฎหมาย (ศาล) บ้างดังเช่นในกรณีของการให้เอกสิทธิ์ดังกล่าวข้างต้น

5.2.2. การตรวจลงตราหนังสือเดินทาง

ลักษณะพิเศษอีกประการหนึ่งของความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับไต้หวันก็คือการที่ไทยยินยอมให้ไต้หวันใช้ชื่ออย่างเป็นทางการว่า " สาธารณรัฐจีน " ในการออกวีซ่า* ทั้ง ๆ ที่ได้ให้การรับรองรัฐบาลจีนแผ่นดินใหญ่และยอมรับรองว่าชื่อที่เป็นทางการของประเทศจีน คือ สาธารณรัฐประชาชนจีน และโดยทั่วไป "รัฐ" เท่านั้นที่จะสามารถทำการตรวจลงตรา หรือออกวีซ่าได้ ทั้งนี้ โดยยึดหลักอำนาจอธิปไตยของรัฐ (Sovereignty) ที่มีเหนือดินแดนและบุคคลแห่งรัฐตน ดังนั้นเมื่อจะเดินทางเข้าไปในรัฐใดก็จำเป็นต้องขออนุญาตจากรัฐนั้นเสียก่อน และในทางปฏิบัติรัฐเจ้าของดินแดนจะมอบอำนาจให้หน่วยงานของรัฐทำหน้าที่นั้นแทน ซึ่งโดยทั่วไปก็จะได้แก่ สถานทูตหรือสถานกงสุลที่ประจำอยู่ในรัฐต่างประเทศ หรือกระทรวงการต่างประเทศ ดังเช่นการที่ประเทศไทยกำหนดว่าคนต่างด้าวที่จะเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร จะต้องได้รับการตรวจลงตราในหนังสือเดินทางหรือเอกสารอื่นที่ใช้แทนหนังสือเดินทางเช่นว่านั้น จากสถานทูต

⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 65.

*ดูภาคผนวก จ.

หรือสถานกงสุล หรือกระทรวงการต่างประเทศของไทยเสียก่อน ซึ่งการกระทำดังกล่าวนี้เป็น การกระทำในนามของรัฐบาลไทย เป็นต้น แต่ในกรณีของไต้หวันนั้นเนื่องจากเราไม่มีความสัมพันธ์ ทางการค้าต่อกันจึงไม่อาจมีสถานทูตที่จะทำหน้าที่ดังกล่าวได้ แต่อย่างไรก็ตาม ความจำเป็นที่ จะต้องมีการติดต่อกับไต้หวันทั้งในทางการค้า การพาณิชย์ อุตสาหกรรม และอื่น ๆ ทำให้มี การเดินทางเข้าออกประเทศระหว่างคนไทยและคนไต้หวันเป็นจำนวนมาก ๆ ดังนั้นในทาง ปฏิบัติโดยยึดหลักผลประโยชน์สูงสุดของรัฐ รัฐที่ไม่ได้รับรองรัฐบาลไต้หวันรวมทั้งประเทศไทยจึง ให้นำที่ดังกล่าวนี้ติดอยู่กับสำนักงานการค้าของแต่ละฝ่าย โดยปัจจุบันไต้หวันใช้ชื่อในการตรวจ ลงตราหนังสือเดินทาง (passport)* ว่า "สำนักงานกงสุลใหญ่ ณ ชองกง ส่วนที่ 2"*** ดังนั้น จะเห็นได้ว่าถึงแม้ไทยจะไม่ได้รับรองไต้หวันแต่เราก็มอมรับว่าไต้หวันคือรัฐฯ หนึ่งที่มีไต้หวัน เนื่องจากไต้หวันมีองค์ประกอบของรัฐครบบริบูรณ์ และเมื่อไทยได้ให้การรับรองรัฐบาลแก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน (People's Republic of China : PRC) แล้วจึงไม่อาจให้การ รับรองแก่สาธารณรัฐจีน (Republic of China : ROC) ได้อีก นอกจากนี้เนื่องจากเหตุผล ทางการเมืองทำให้เราไม่สามารถให้การรับรองรัฐไต้หวันอย่างเป็นทางการได้เช่นเดียวกัน

นอกจากนี้ ในความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับไต้หวันที่กำลังดำเนินอยู่ในปัจจุบันนั้นมิได้หมายความว่า จะเป็นการให้การรับรอง "รัฐไต้หวันในฐานะรัฐอิสระ" รัฐหนึ่งและก็มีได้หมายความว่า จะเป็นการให้การรับรอง "รัฐบาลไต้หวันในฐานะตัวแทนจีน" โดยปริยายด้วย ทั้งนี้เพราะไทย ถือว่าความสัมพันธ์ดังกล่าวนี้มีขึ้นเพียงเพื่อความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของ เจ้าหน้าที่แต่ละฝ่าย โดยยึดถือหลักว่าด้วยผลประโยชน์สูงสุดของรัฐเป็นปัจจัยสำคัญ ในการดำเนินนโยบายต่างประเทศ

*ดูภาคผนวก ฉ.

**สำหรับประเทศไทย ในอดีตเราได้อนุญาตให้คนไต้หวันเข้าประเทศไทยได้โดยออก เอกสารให้ฉบับหนึ่งซึ่งถือแทนการตรวจลงตราเรียกว่า "Special Entry Permit (A)" หรือใบอนุญาตให้เข้าประเทศ (ก) เพื่อหลีกเลี่ยงการตรวจลงตราในพาสปอร์ต (passport) ไต้หวัน ส่วนไต้หวันเองก็ปฏิบัติเช่นนี้ต่อคนไทยที่เดินทางเข้าไต้หวัน

เท่านั้น ดังนั้น ไทยจึงจำเป็นต้องยอมรับความมีอยู่ของไต้หวันและยินยอมให้ไต้หวันบริโภคลิทธิพิเศษบางประการเช่นเดียวกับรัฐที่ได้รับการรับรองอื่นๆ ในกิจกรรมระหว่างประเทศบางประเภท ภายในขอบเขตและเท่าที่กฎหมายจะเปิดช่องให้กระทำได้ ทั้งนี้ โดยถือว่าประเทศไทยไม่มี "เจตนา" ที่จะให้การกระทำของตนก่อให้เกิดผลทางกฎหมายต่อไต้หวันเช่นนั้น